

З отчого порогу – на мужніх дорогу

Під «Градами», «Ураганами», мінометними обстрілами та чорним від диму небом над «Довжанським» бойові побратими старшого сержанта Михайла Маляра побачили його іншим: мужнім, відчайдушним і безстрашним воїном. Таким, з ким можна не лише йти у розвідку, а кому не ллячно й життя власне довірити.

Ворога слід знати в обличчя

Успішне виконання Державною прикордонною службою України завдань з оборони (охорони) державного кордону неможливе без відповідного знання планів супротивника, його тактики дій, а також структури та організації. Тож нині мова піде про незаконні збройні формування південного сходу України.

ПРИКОРДОННИК УКРАЇНИ

№ 14 (5460)

10 квітня 2015 року

ГАЗЕТА ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

ЗАСНОВАНА У 1943 РОЦІ

За козацьку мужність

За дорученням Президента України Голова Держприкордонслужби України генерал-лейтенант Віктор Назаренко вручив ордени «За мужність» III ступеня воїнам Українського Реєстрового Козацтва, які за власним бажанням долучилися до оборони державних рубежів у зоні АТО.

4
стор.

ЗА МИНУЛИЙ ТИЖДЕНЬ

Державний кордон України перетнуло
1,315 млн. осіб > **348** тис. транспортних засобів

Затримано за незаконне перетинання кордону **266** осіб > з них **21** незаконний мігрант

Вилучено **9** од. зброї > **110** г нарк. речовин

Затримано товарів і вантажів, що незаконно переміщувалися через державний кордон, на **1,453** млн. грн.

КОРОТКО ПРО ГОЛОВНЕ

■ Старт суспільного мовлення

У Києві відбулася презентація Національного суспільного мовлення, яке складатиметься з двох незалежних телеканалів і трьох радіоканалів. Його створено як публічне акціонерне товариство, тобто виключно незалежний орган, який матиме свою систему управління. Як повідомив Глава Уряду Арсеній Яценюк, суспільне телебачення дуже важливе сьогодні в умовах інформаційної війни, розпочатої Росією. Саме тому нам необхідно, щоби люди чули правду, знали, що відбувається, щоб не було маніпулювання фактами. І щоби українська журналістика стала взірцевою у світових стандартах ЗМІ.

Олена ТАЩИЛІНА

■ «Буг» і «Тур» ратифіковані

Верховна Рада ратифікувала угоду між Кабінетом Міністрів України та урядами Республік Білорусь і Польщі про спільну точку стику державних кордонів. Дану угоду було підписано 14 березня 2013 року в Луцьку. Документ передбачає, що в тримісячний термін від дати набуття його чинності створюється спільна українсько-білорусько-польська комісія для позначення точки стику кордонів на місцевості, підготовки та підписання демаркаційних документів – Протоколу прикордонного знака «Буг», демаркаційної карти перетину державних кордонів України, Білорусі та Польщі. Окрім того, Верховна Рада ратифікувала протокол (підписаний 17 жовтня 2012 року в Будапешті) про прикордонний знак «Тур», який встановлено для позначення точки стику державних кордонів України, Румунії та Угорщини. Нагадаємо, 2007 року за результатами спільної перевірки виявлено природні зміни на річковій ділянці державного кордону (підмив берегів) поблизу прикордонного знака «Тур», у результаті чого було прийнято рішення перенести знак в інше, безпечне місце. Після цього й був підготовлений протокол, який, власне, днями й ратифікували.

Валентина ЛАЗАРЧУК

■ «Північний сокіл – 2015»

Відповідно до Меморандуму про взаєморозуміння між Міністерством оборони України та Міністерством оборони Королівства Данія розпочалася спільна військово-транспортна операція «Північний сокіл – 2015» з перевезення пального на острові Гренландія. У рамках заходу з аеропорту «Бориспіль» до авіаційної бази «Ольборг» Королівських ВПС Данії на літаку Іл-76МД ЗС України уже відбула група українських авіаторів. Загалом до операції «Північний сокіл», яка проходить сьомий рік поспіль, залучається близько 30 українських військовослужбовців Повітряних Сил ЗС України

Мирослав
СМОЛЬНИЦЬКИЙ

ПРАВО

Відповідальність командирів посилено

Верховна Рада України внесла зміни до Кримінального кодексу України щодо перевищення військовою службовою особою влади чи службових повноважень.

Андрій КУЧЕРОВ

Тепер значно посилено відповідальність за злочини проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини) та визначено особливості здійснення кримінального провадження в умовах воєнного, надзвичайного стану, особливого періоду або в районі проведення антитерористичної операції. Зокрема, Кримінальний кодекс доповнено статтею 426 (прим. 1) «Перевищення військовою службовою особою влади чи службових повноважень».

Згідно з цією статтею:

1. Перевищення військовою службовою особою влади чи службових повноважень, тобто умисне вчинення дій, які явно виходять за межі наданих цій особі прав чи повноважень, крім передбачених частиною другою цієї статті, якщо ці дії заподіяли істотну шкоду, – **карається обмеженням волі на строк від двох до п'яти років або позбавленням волі на той самий строк.**

2. Застосування нестатутних заходів впливу щодо підлеглого або перевищення дисциплінарної влади, якщо ці дії заподіяли

істотну шкоду, а також застосування насильства щодо підлеглого – **караються позбавленням волі на строк від трьох до семи років.**

3. Діяння, передбачені частиною другою цієї статті, вчинені із застосуванням зброї, а також діяння, передбачені частинами першою або другою цієї статті, якщо вони спричинили тяжкі наслідки, – **караються позбавленням волі на строк від п'яти до дев'яти років.**

4. Діяння, передбачені частинами першою, другою або третьою цієї статті, вчинені в умовах особливого періоду, крім воєнного стану, – **караються позбавленням волі на строк від семи до десяти років.**

5. Діяння, передбачені частинами першою, другою або третьою цієї статті, вчинені в умовах воєнного стану або в бойовій обстановці, – **караються позбавленням волі на строк від восьми до дванадцяти років.**

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ

Добровольцям нададуть статус УБД

Верховна Рада внесла зміни до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», яким передбачила право бійців добровольчих батальйонів на отримання статусу учасника бойових дій.

Олена ТАЩИЛІНА

Як зазначається в пояснювальній записці, «метою прийняття проекту Закону України є впорядкування кола осіб, які беручи безпосередню участь в антитерористичній операції, захищають незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України, що дозволить

забезпечити належний рівень соціального захисту та гарантії цих осіб».

Однак слід зауважити, що право на статус учасника бойових дій отримають тільки ті бійці, добровольчі формування яких було включено до складу ЗСУ, МВС, Нацгвардії України та інших утворених відповідно до законів України військових формувань і правоохоронних органів.

Також законом розширено перелік тих, хто може претендувати на статус інвалідів війни. Тепер інвалідами війни повинні визнавати не тільки військових, які отримали інвалідність внаслідок участі в АТО, а й працівників підприємств та волонтерів, які забезпечували її проведення, а також бійців добровольчих батальйонів. При цьому добровольці мають право на статус інвалідів війни, навіть якщо формування, в яких вони воювали, не увійшли до складу ЗСУ, МВС чи Нацгвардії. У

такому разі вони мають подати клопотання командира батальйону разом зі свідченнями як мінімум двох товаришів про участь покаліченого бійця в АТО, а також довідку АТЦ СБУ або Генштабу про те, що батальйон бійця виконував завдання у зоні АТО.

Закон також зараховує до учасників війни працівників підприємств та організацій, які залучалися і брали безпосередню участь у забезпеченні проведення АТО, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції в період її проведення.

Водночас документ поширює дію закону про соціальний захист ветеранів війни на сім'ї загиблих у зоні АТО добровольців (які воювали і в легалізованих, і в нелегалізованих батальйонах), а також на сім'ї тих загиблих, які добровільно забезпечували проведення АТО.

ПРИКОРДОННЯ

Задля безпеки Луганщини

Для недопущення ризиків терористичних актів, захисту національної безпеки та запобігання правопорушенням на Луганщині вводяться тимчасові режимні обмеження.

Валентина ЛАЗАРЧУК

Відповідне розпорядження підписав голова Луганської обласної військово-цивільної адміністрації Геннадій Москаль.

Так, згідно з документом відтепер на прикордонних територіях області забороняється: – здійснення польотів на безпілотних і легкомоторних літальних апаратах, проведення відео-, кіно- та фотозйомки місцевості (ця заборона не стосується працівників ЗМІ), а також виконання стрибків і польотів із використанням парашутів;

– полювання та рибальство (для недопущення нещасних випадків через боєприпаси, що не вибухнули);

– рух автомобілів дорогами, що відсутні в реєстрі автомобільних доріг і ведуть до кордону поза пунктами пропуску;

– скупчення колон і тривалі зупинки автотранспорту;

– перебування іноземців без відповідної реєстрації;

– проведення туристичних подорожей;

– перевезення зброї без спецдозволів;

– використання в транспорті радіостанцій (за винятком спецтранспортів).

Окрім того, в населених пунктах Луганського прикордоння у період із 22.00 до 05.00 заборонено перебувати особам без документів. Також відтепер військовослужбовцям не продаватимуть спиртні напої.

Тимчасові режимні обмеження запроваджуються в дев'яти з дванадцяти районів Луганської області (тих, що межують із Росією та окупованими територіями), а продаж військовим алкоголю – ще в трьох містах обласного підпорядкування – Северодонецьку, Лисичанську та Рубіжному.

УРЯДОВЕ РІШЕННЯ

Порядок гостювання іноземців змінено

Юрій ЗАНОЗ

Кабінет Міністрів України вніс зміни до Порядку продовження строку перебування та продовження або скорочення строку тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства на території України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15 лютого 2012 р. № 150. Зокрема, врегульовано питання щодо строків тимчасового перебування іноземців шляхом установа способів їх відліку.

Прийняття документа дає можливість іноземцям та особам без громадянства з держав з безвізовим порядком в'їзду перебувати в Україні до 90 днів у будь-який 180-денний період, тобто від кожного дня перебування (дня в'їзду чи дня контролю) необхідно буде відрахувати 180 днів назад. Тобто, іноземець чи особа без громадянства не порушить правил, якщо в межах цього 180-денного періоду він перебуватиме в Україні не більше 90 днів.

КОЛЕГІЯ ДПСУ

Протидія корупції – це другий фронт

В Адміністрації Держприкордонслужби України відбулося засідання Колегії, на якому проаналізовано стан протидії корупції у відомстві та окреслено першочергові завдання щодо посилення цієї роботи.

Сергій ЯКИМЕЦЬ

Відкриваючи засідання, Голова Державної прикордонної служби генерал-лейтенант Віктор Назаренко наголосив, що одним із найголовніших завдань 2015 року є принципова, послідовна, жорстка та ефективна боротьба з корупцією.

– Протидія корупції сьогодні – це другий фронт, – наголосив очільник відомства. – А використання таких ганебних явищ, як хабарництво, зловживання владою, протекціонізм, порушення

інших вимог антикорупційного законодавства є пріоритетним і першочерговим».

За напрямками діяльності на засіданні Колегії заслухали керівників департаментів і управлінь Адміністрації Держприкордонслужби. Так, заступник начальника управління внутрішньої безпеки полковник Володимир Нікіфоренко зазначив, що протягом першого кварталу цього року в підрозділах Служби задокументовано та внесено до Єдиного реєстру досудових розслідувань 23 кримінальні правопорушення, скоєних персоналом відомства. Він зазначив,

що і в подальшому у разі виявлення вчинення правопорушень персоналом відомства поблажок нікому не буде, усі нестимуть передбачену законодавством відповідальність.

Володимир Нікіфоренко зауважив, що протягом першого кварталу до адміністративної відповідальності за отримання неправомірної вигоди було притягнуто п'ять посадових осіб Чернівецького, Чопського, Бердянського та Котовського прикордонних загонів. Гострим залишається і питання виявлення коштів у військовослужбовців, які несуть службу в пунктах пропуску.

Окремі ознаки зловживань та корупції відмічаються і в підрозділах, які виконують службово-

бойові завдання у зоні проведення антитерористичної операції. Так, нинішнього року у 12 випадках затримано 19 транспортних засобів, які за сприяння особового складу прикордонних підрозділів прямували на територію, підконтрольну незаконним збройним формуванням, через пункти контролю без перепусток і належних документів на вантаж. За всіма фактами вжито заходів правового реагування.

Генерал-лейтенант Віктор Назаренко підкреслив, що курс на подолання корупції – невідворотний і закликав усіх до консолідованої та відповідальної роботи у цьому напрямку.

– Хочу, щоб усі усвідомили, що сьогоднішнє засідання – це не одноразова акція, а продовження тієї системної роботи, яку вже розпочато. Ніхто не в змозі подолати це негативне явище самотужки. Це спільна робота й завдання всіх ланок, – резюмував Голова Держприкордонслужби, завершуючи засідання Колегії. ■

ГАРЯЧІ БУДНІ

Бурштиновий ажіотаж

У пункті пропуску «Угринів», що на Львівщині, прикордонники виявили 56 кілограмів «сонячного каміння». Водій автомобіля «Пежо» – поляк, намагався непомітно провезти коштовний мінерал, заховавши весь товар у конструктивних порожнинах іномарки. На порушника складено адміністративний протокол, автомобіль конфісковано, а бурштин прикордонники вилучили та передали на експертизу. Нагадаємо: вже вдруге за тиждень каміння, схоже на необроблений янтар, стає предметом злочинних посягань контрабандистів, а в цілому протягом нинішнього року правоохоронці запобігли вже семи спробам вивезення за межі нашої держави бурштину загальною вагою майже 150 кілограмів.

Ярослава МЕЛЬНИК

ПАРЛАМЕНТСЬКИЙ КОНТРОЛЬ

Депутатський десант у Краматорську

До прикордонників ОБВ «Краматорськ» вкотре завітали народні обранці. Група нардепів, до якої входили Ірина Луценко, Ірина Геращенко, Марія Іонова, Єгор Фірсов, Юрій Гарбуз і Мустафа Найєм поспілкувалися з прикордонниками у неформальній обстановці та пообіцяли їм на майбутнє надавати необхідну допомогу й всебічну підтримку.

Роман ТКАЧ

Шанованих гостей зустрічали директор Департаменту персоналу АДПСУ генерал-майор Микола Нестеренко, заступник начальника Східного регіонального управління – начальник оперативного-військового відділу з місцем дислокації у Краматорську полковник Валерій Вавринюк, керівництво та персонал оперативного-бойової комендатури «Білгород-Дністровський».

– Сьогодні ми проводили виїзне засідання Комітету з євроінтеграції, спілкувалися з регіоном щодо питань, які необхідно вирішувати, висадили в Северодонецьку сквер, подарували місцевій лікарні обладнання і, чесно кажучи, вже збиралися їхати на Київ, але нам сказали, що найсмачніший борщ готують прикордонники. Якщо ви дозволите, ми із задоволенням скуштуємо вашого борщу та побесідуємо у дружній атмосфері, – вітаючись із персоналом, зазначила Ірина Геращенко.

Народні депутати поспілкувалися з прикордонниками у неформальній обстановці та пообіцяли їм на майбутнє надавати необхідну допомогу й всебічну підтримку. На завершення зустрічі вони подарували охоронцям кордону підбірку художньої літератури та пригостили солодощами. На згадку про гостинність прикордонників народні обранці та бійці зробили спільне фото. ■

ГРОМАДСЬКА РАДА

Вдалиий старт – запорука успіху

Відбулося перше засідання нового складу Громадської ради при Адміністрації Держприкордонслужби України. Її представники продемонстрували готовність активно допомагати прикордонному відомству в його нелегкій роботі.

Ольга МІРОШНИЧЕНКО

На засіданні за підсумками обговорення було обрано заступників голови органу, затверджено Положення про Громадську раду, регламент її роботи, орієнтовний план проведення консультацій з громадськістю АДПСУ, а також план роботи на 2015 рік.

Серед іншого, цього року ГР планує брати активну участь у реформуванні правової бази ДПСУ, сприяти в організації та проведенні курсів підвищення кваліфікації посадових осіб і офіцерів резерву. Ще один напрямок роботи – проведення громадської експертизи діяльності Адміні-

страції Держприкордонслужби та обговорення питань щодо запобігання й протидії корупції. Також заплановано проведення цілої низки круглих столів, семінарів, конференцій, тренінгів і виїзних засідань тощо.

Під час зібрання сформовано п'ять постійно діючих комісій ради та обрано їхніх голів. Перша комісія займатиметься організацією нормотворчої роботи та експертизою нормативно-правових актів, завдання другої – громадська експертиза та оцінка заходів із запобігання й протидії корупції. Наступний напрямок – соціальний захист, гендерна, гуманітарна, волонтерська політика та міжнародне співробітництво. Також створено комісію, що від-

повідатиме за взаємодію з державними органами влади, ЗМІ та інститутами громадянського суспільства. Завершує перелік структурних підрозділів ГР комісія військово-патріотичної й виховної роботи та збереження культурної спадщини.

– Сьогодні ми зробили перший необхідний крок, щоб у подальшому забезпечити ефективну роботу цього органу, – зазначив голова Громадської ради генерал-майор у відставці Володимир Бідах. – Тут зібралися справді небайдужі люди – професіонали своєї справи, готові підставити плече Держприкордонслужбі у вирішенні тих проблем, які наразі є нагальними. Однією з них Володимир Бідах

вважає протидію корупції. «Сьогодні це, мабуть, найбільше зло у Службі, яке ганьбить звання прикордонника. Звичайно, ми не маємо права проводити слідчі дії, однак у нас є гарний важіль – інформування. Якщо ми отримаємо інформацію про випадки корупційних дій посадових осіб, то потім можемо надати її керівництву і перевірити, чи відповідає вона дійсності та яких заходів було вжито. У службі є й багато інших завдань, котрі ми готові допомогти вирішити. Насамперед це – вдосконалення бойової підготовки, соціальний захист, забезпечення підрозділів ДПСУ, особливо в зоні АТО», – підкреслив голова Громадської ради. ■

Спільним маршрутом

Поблизу населеного пункту Диліївка донецькі прикордонники затримали особу, ймовірно причетну до терористичної діяльності. В ході проведення особистого огляду водія «Ниви», котрий прямував з Дзержинська до Горлівки, вартові рубежу помітили на ньому нещодавно отримані поранення лівого плеча та правого коліна. Походження ран чоловік пояснити не зміг. Також на цій ділянці правоохоронці затримали українку, яка при собі мала карту Донецької області з відмітками невідомого характеру. Рухалася жінка на автомобілі за тим же маршрутом. Затриманих осіб прикордонники передали співробітникам МВС у Донецькій області.

Сергій ЯКИМЕЦЬ

Українська ціна за швейцарську розкіш

В аеропорту «Бориспіль» правоохоронці в зелених кашкетах спільно зі співробітниками СБУ та митниками виявили партію швейцарських годинників. За попередньо отриманою інформацією вартові рубежу ініціювали проведення огляду багажу 39-річного українця, який прибув рейсом «Женева–Київ». Чоловік намагався провезти 6 дорожніх годинників і комплектуючі частини до їх механізмів, а також 25 коштовних шкіряних ремінців різних марок. Аксесуари були виготовлені з платини та золота, інкрустовані 344-ма дорожочінними каміннями. Попередня вартість вилучених цінностей становить близько 10 мільйонів гривень.

Сергій СЕРОВ

ДЕРЖАВНІ ВІДЗНАКИ

За козацьку мужність

За дорученням Президента України Голова Держприкордонслужби України генерал-лейтенант Віктор Назаренко вручив ордени «За мужність» III ступеня воюючим Українського Реєстрового Козацтва, які за власним бажанням долучилися до оборони державних рубежів у зоні АТО.

Ігор ПЛЕТЕНЬ,
фото Валерія ОЛІЙНИКА

Високими державними нагородами очільник відомства нагородив чотирьох добровольців козацької роти імені Т.Г. Шевченка, які у складі громадського формування «Прикордонник» проявили особисту відвагу та героїзм під час виконання завдань з охорони державного кордону.

Так, у липні та серпні минулого року, обороняючи державні рубежі поблизу пункту пропуску «Новоазовськ», що на Донеччині, відважні добровольці неодноразово потрапляли під ворожі обстріли.

Здійснюючи прикриття основних сил і незважаючи на те, що противник кількісно переважав та мав краще озброєння, група у складі чотирьох козаків вступила в бій і знищила ворожий мінометний розрахунок та змусила ворога відступити.

— Безумовно, усі наші бійці володіли необхідними рисами. В протилежному випадку, усвідомлюючи з ким матимемо справу, ми б туди не відправилися. В першу чергу, це любов до Батьківщини, безкорисливість і розуміння того, що зараз іде війна проти ворога, якого ми просто зобов'язані перемогти. І тут без варіантів, — сказав Андрій Моїсєєнко, командир козацької роти спецпризначення ім. Т. Г. Шевченка.

Генерал-лейтенант Віктор Назаренко подякував бійцям козацької роти за проявлену мужність і героїзм під час виконання бойових завдань і побажав подальших успіхів у справі по захисту Вітчизни.

— Це приклад високого патріотизму та військової доблесті для усіх нас

— кадрових офіцерів, — зазначив Голова Служби.

Варто зауважити, що прикордонне відомство активно співпрацює з громадськими організаціями та волонтерами, які за власним бажанням долучаються до охорони держрубежу.

ОКПП

Заслуги підкріпили статусом

Валентина ЛАЗАРЧУК,
фото Валерія ОЛІЙНИКА

Під час урочистої церемонії вручення заслужених посвідчень були присутні люди, які доклали чимало зусиль, аби стражі кордону мали найсучаснішу екіпіровку й усе необхідне для перебування в бойових умовах. Місцеві волонтери та представники організацій широко розділяли радість прикордонників під час офіційного присвоєння статусу і дякували за те, що правоохоронці боронять нашу країну. Окрім того, громадські активісти запевнили: якщо буде така необхідність, продовжуватимуть й надалі підтримувати захисників рідної країни.

На той час, коли з аеропорту «Бориспіль» вирушали перші добровольці з числа прикордонного підрозділу, начальником ОКПП «Київ» був полковник Сергій Мул. Саме він сприяв вирішенню проблем із матеріальним забезпеченням прикордонників, котрі виявили бажання вирушити на «гарячий» український Схід. Сергій Анатолійович відправляв і зустрічав бориспільських прикордонників як своїх дітей, хвилювався за долю

Півсотні прикордонників ОКПП «Київ», які захищали суверенітет і територіальну цілісність України під час антитерористичної операції на сході держави вручено посвідчення учасників бойових дій.

кожного з них. Натомість до ОКПП із зони АТО до підрозділу повернулися справжні чоловіки, хрещені у боях війни.

— Військовослужбовці нашої частини власним прикладом довели, що ОКПП «Київ» — це не просто елітні підрозділи прикордонного контролю, які у білих сорочках зустрічають і проводжають гостей нашої держави та захищають її головні повітряні ворота. Ці хлопці засвідчили, що вони, передусім, захисники України, воїни та її вірні сини, готові у будь-який момент змінити парадний мундир на камуфляж, комфортні умови відділів — на суворі польові незручності воєнного часу, а замість дата-штампу взяти до рук зброю, — підкреслив

нинішній начальник ОКПП «Київ» полковник Едуард Матусяк.

Загалом майже сотня військовослужбовців головних повітряних воріт України в складі бойових зведених підрозділів брала участь у проведенні АТО в Донецькій та Луганській областях. На щастя, зі Сходу, з відчуттям виконаного обов'язку персонал ОКПП «Київ» повернувся без втрат.

За час відрядження на долю бориспільських прикордонників випадали й безсонні ночі, й виїзди на ділянки, підконтрольні сепаратистам. Одна з груп потрапила під мінометний вогонь зі сторони Росії. Є серед них і такі, кому поталанило вийти з оточення під «Довжанським», і ті, хто разом з генерал-майором Ігорем Момотом першими відправилися захищати Батьківщину. Словом, пережили вони все: обстріли «Градами», смерть товаришів, але найстрашнішим, як кажуть самі воїни, було мовчазне очікування: що ж буде далі?

Деякі учасники АТО прибули до ОКПП «Київ» проходити службу безпосередньо із зони бойових дій. Так наприклад, молодший сержант Ігор Мельничук, який разом із курсантами Навчального центру ДПСУ протягом 2-ох місяців тримав кругову оборону під Зеленопіллям, що на Луганщині. А коли воїни виходили з оточення, їхню колону обстрілювали зі стрілецької зброї, мінометів і артилерії. У вантажівку, в якій перебував Ігор, потрапив мінометний снаряд. Той день він запам'ятає назавжди, адже дивом залишився живим.

Після офіційної церемонії присутніх вітали концертом артисти Академічного ансамблю пісні й танцю Держприкордонслужби України.

Щасливі, але водночас із якоюсь глибокою мудрістю, загартованою, вочевидь, пережитим, прикордонники потискали один одному руки. Єднано їх не лише це. Усі як один запевнили, що готові, якщо треба, знову стати на захист рідної землі. Наразі ж ОКПП «Київ» готує чергову групу військовослужбовців до відрядження до зони проведення АТО.

НАРОДНА ПІДТРИМКА

Спів замість пострілів

У рамках всеукраїнської акції «Єдина країна – велика родина» до житомирських прикордонників у зону АТО завітали артисти з рідного Полісся. З концертною програмою на Донеччині виступили солісти гурту «Кредо» – Світлана та Олександр Зайченки й заслужені артисти України Дмитро та Назарій Яремчуки.

Віктор ВИРВА

У Волновасі просто неба звучали пісні про родину, любов, Батьківщину, мужність і прикордонну службу. Почувши рідну мелодію заспівали й самі захисники кордону. Культурна програма для прикордонників як ковток свіжого повітря, який

на декілька годин відволікає від напружених буднів і надає позитивний заряд енергії. Вдома їх усіх з нетерпінням чекають родини. Бійці через земляків передали привіт своїм рідним, пообіцявши повернутися живими та здоровими.

Піднявши бойовий дух у Волновасі, артисти рушили у Курахово, щоб виступити з черговим концертом.

Світлана та Олександр Зайченки дякують долі, що привела їх у місце, де спокій держави оберігають такі мужні чоловіки. Артисти самі ініціювали цю поїздку, бо вони є давніми друзями прикордонників, які своєю творчістю вже понад 10 років зігрівають їхні серця. Зараз ця дружба пройшла перевірку війною.

Дмитро та Назарій Яремчуки впевнені, що в країні немає жод-

ної байдужої людини, яка б не переймалася тим, що відбувається на Донбасі. Вони намагаються в цей непростий час через пісні додати більше позитиву в людські серця.

Захисники кордону подякували артистам-землякам, а також усім організаторам даної зустрічі за теплий творчий дарунок і гарний настрій.

З отчого порогу – на мужніх дороги

Старшого сержанта Михайла Маляра донедавна у Могилів-Подільському прикордонному загоні знали як скромного військовослужбовця, котрий чимось особливим не вирізнявся з-поміж інших. Але мало хто здогадувався про його справжні людські чесноти, які ніби чекали свого прояву у потрібний час. Під «Градами», «Ураганами», мінометними обстрілами та чорним від диму небом над «Довжанським» бойові побратими Михайла побачили його іншим: мужнім, відчайдушним і безстрашним воїном. Таким, з ким можна не лише йти у розвідку, а кому не лячно й життя власне довірити.

Людмила КАТЕРИНИЧ

Народився Михайло в мальовничому подільському селі Суботівка, у простій сільській родині, де троє дітей виховувалися у порядності та працелюбності, в любові до рідної землі-годувальниці. Тож Михайло зі старшим братом Олександром та сестрою Майєю завжди брали на себе частину господарських робіт. Тепер, коли батьки – Галина Іванівна та Микола Вікторович відійшли у Вічність, Михайло з вдячністю згадує татову науку та материнські поради, адже вони й понині стають у нагоді.

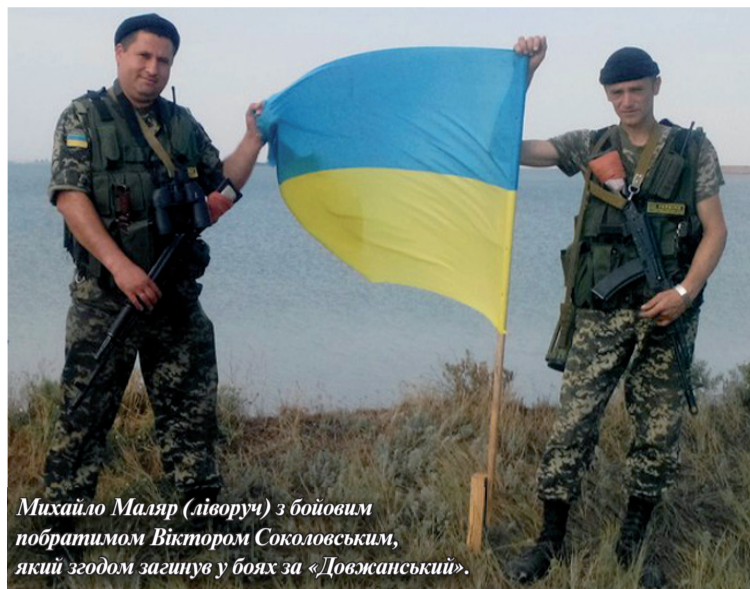
Після закінчення сільської школи Михайло вирішив стати автослосарем. Любов до техніки передалася хлопцеві від тата, котрий працював у тракторній бригаді і славився майстром на всі руки. Вступивши до Криворізького профтехучилища, юнак «на відмінно» опанував ази автосправи. Та попереду його чекала не робота, а військова служба на Чорноморському флоті. Відслуживши строкову, Михайло, не дивлячись на пропозиції командирів залишитися у строю чорноморців, повернувся додому.

– Душею і серцем я завжди був у рідному селі, де понад Дністром шумлять верби, а посеред садків біліє батьківська хата, – ділиться своїми думками Михайло Маляр, і додає: – З усіх доріг – дорога до рідного дому – найбажаніша...

Вона й привела молодого хлопця до Могилів-Подільського прикордонного загону. Здобуті знання автомобільної техніки пригодилися – на вправних водіїв та автослосарів у війську завжди є попит. Службу він розпочав з інженерного підрозділу, згодом був призначений водієм прикордонної застави «Бронниця». До війни на Сході проходив службу у складі мобільної прикордонної застави «Могилів-Подільський». Як розповідають його старші товариші-командири «Михайло – людина, наділена особливим почуттям відповідальності, щирою увагою до ближніх. Де б не служив – скрізь був, є і залишається душею колективу».

Коли на Донбасі нависла загроза війни, старший сержант Михайло Маляр разом зі своїми побратимами відбудув у зону військових дій – на схід України.

– Війна нас об'єднала і ще більше згуртувала, – розповідає Михайло. – Для мене як рідними

Михайло Маляр (ліворуч) з бойовим побратимом Віктором Соколовським, який згодом загинув у боях за «Довжанський».

стали старші сержанти Валентин Грубий і Віктор Соколовський. Ми постійно трималися разом.

Ніколи він не забуде першого артобстрілу, яким їх «охрестили» сепаратисти та їхні російські «наставники». Сиділи вони в траншеях, оговтуючись від гуркоту, та виганяли страх, що заповзав у душу. За словами Михайла, найважче, що довелося пережити на «Довжанському», були не так ворожі обстріли з гармат і мінометів, як загибель бойових товаришів, з якими ділився крайцем хліба та останнім ковтком води. З цим болем воїн й досі живе, час від часу відчуваючи, як стискається серце і не знаходить спокою душа.

У перервах між артобстрілами Михайло поспішав до свого «Уралу», аби пересвідчитися, що він уцілів. Як не дивно, після кожного обстрілу, посеред розтрощеної техніки гордо возвеличувався доверений йому автомобіль, наче підтверджуючи незламність бойового духу прикордонників. Єдиний уцілілий з-понад сорока одиниць техніки, хоча згодом і йому дісталось. Щоб уберегти «Урал», хлопці викопали посеред поля величезний бункер, у якому й приховували машину. Відчували, що вона – їх рятувальниця.

Коли обстановка на ділянці «Довжанського» суттєво загострилась і надійшла команда про відхід, Михайлові доручили вивезти воїнів мобільної прикордонної застави Одеського загону, які знаходилися на одній з місцевих висот. Добратися туди було майже неможливо: дорога постійно прострілювалася бойовиками. Та Михайло зумів дістатися до одеситів і забрати їх. Проте найважче очікувало прикордонників попереду – вихід із Довжанського котла. Дорогою військовою колону постійно обстрілювали бойовики.

Це, як згадує Михайло, був шлях крізь пекло. Ведучи «Урал», ушент набитий бійцями, він, уміло маневруючи між розривами снарядів, інтуїтивно відчував, де може власти наступний.

– Вірите, мене вела якась Вища сила, – пригадує Михайло, – жоден боець не постраждав навіть тоді, коли вибухова хвиля поклатала на бік мого «залізного коня», з яким ми наче поєдналися в одне ціле. Згодом, діставшись до безпечного місця, я помітив, що і йому було непереливки: відірвані двері, відсутність лобового скла і правого крила. Я цього спочатку й не помітив. Була лише одна турбота: вивезти без втрат бійців. Усіх. До єдиного!

Слухаючи розповідь Михайла подумалося: «Певно, тією невідомою силою була його особиста мужність і неймовірна відповідальність за життя побратимів. На жастя, розривна куля, випущена ворожим снайпером, «прошивши» водійську кабінку, пролетіла повз нього. На щастя!».

Прибувши до Бердянська, хлопці з мобільної застави на знак вдячності за врятовані життя буквально загорнули свого рятувальника в обійми. Надвечір Михайлові влаштували урочисте вшанування. З бронежилетів змайстрували щось подібне до трону і, підхопивши побратима на руки, посадили на почесне місце. Урочисто піднесли фронтних стограмів і нехитрі найдки водію, який водночас став найкращим другом для більш ніж 30 прикордонників.

Нині Михайло Маляр продовжує службу у рідному прикордонному загоні, радується спілкуванню з товаришами, рідними людьми – дружиною Юлею та донечкою Вікторією.

– Їхні щоденні молитви та віра були для мене суттєвою підтримкою. Я знав: на мене чекають і, попри все, життя продовжуватиметься! – каже воїн, і тепла посмішка освітлює його обличчя.

А ще він постійно навідується до свого бойового друга – «Уралу», який зусиллями свого господаря та майстрів-ремонтників проходить «реанімацію» і незабаром знову колеситиме дорогами прикордоння.

Указом Президента України старшого сержанта Михайла Маляра нагороджено високою державною відзнакою – медаллю «За військову службу Україні». Бойові побратими мужнього воїна щиро привітали його з цією подією, адже такою нагородою відзначають винятково тих, хто, не шкодуючи життя, здоров'я та сил віддає їх на благо Вітчизни, не очікуючи вдячності. Це і є життєвим кредом прикордонника – тридцятишестирічного старшого сержанта Михайла Маляра. ■

ПІДТРИМКА

У родинному колі

За сприяння громадського об'єднання «Українська асоціація фахівців з подолання наслідків психотравматичних подій» у рамках програми «Родинне коло Вінниччини» у Могилів-Подільському пройшов захід із надання психологічної допомоги сім'ям загиблих у ході антитерористичної операції. Побували на ньому і дружини загиблих прикордонників – Ольга Глушак, Наталія Блажко, Алла Присяжнюк та Руслана Дмитренко.

Людмила КАТЕРИНИЧ

З тими, хто як і вони, втратив на так званій гібридній війні близьких, і для кого життя розділилось на «до» та «після», цього разу працювали вінницькі психологи, психотерапевти, священники, а також представники творчих спілок.

– Опинившись у колі людей, котрих об'єднало спільне горе, ми за підтримки професійних фахівців – Вікторії Кочубей, Лесі Войчишин, Марії Яцюк та Людмили Миронової – змогли поділитися наболілим, отримати поради щодо подальших життєвих перспектив і подолання психологічних травм, – розповідає Ольга Глушак, чоловік якої загинув під Зеленопільям у липні минулого року.

– У значній мірі нам допомогли й духовні бесіди зі священниками. Припали до душі також майстер-класи з писанкарства, мандалотерапії (малювання у колі), проведені Тетяною Пірус та Ларисою Якименко. Це відволікає від болючих думок, збагачує життя, – додає вдова прикордонника Руслана Дмитренко.

Особливу увагу на заході було приділено їхнім дітям. Для малечі провели пісочну терапію, уроки з паперопластики, влаштували катання на конях, розваги у торговельному центрі «Дастоша» та частування у мережі «МакДональдз».

Дружина прикордонника Володимира Блажка, загиблого на «Довжанському», Наталія Блажко, зокрема, сказала: «Взявши участь у заході, ми усвідомили, що не одинокі у своєму горі. Чимало родин Вінниччини також втратили своїх рідних на цій війні. На жаль, їх вже не повернути. Життя продовжується і ми маємо вчитися жити заново, хоча б заради наших дітей. Дякуємо всім, хто допомагає нам, вкладаючи часточку душі та серця в цю благородну і потрібну справу».

Як зазначає психолог Могилів-Подільського прикордонного загону Світлана Клапчук: «Такі розвантаження дуже потрібні близьким людям загиблих, які «замикаються» в своїх проблемах, а це дуже небезпечно. Та коли вони збираються разом і дізнаються, що не самотні, – це стає першою перемогою в їхньому житті». Тож діти та дорослі, які сумнівалися – відвідувати їм такий захід чи ні, ще довго не розходилися після його завершення.

Крім цього, його учасники – моголівчани – відчували на собі й турботу з боку мера міста Петра Бровка, начальника Управління надзвичайних ситуацій міської ради Ігоря Пронька та приватного підприємця Володимира Ковальова, які забезпечили їм комфортну поїздку до обласного центру. Родини загиблих героїв із вдячністю сприйняли цей знак уваги. За їхнім зізнанням лише в атмосфері всебічного розуміння та підтримки вдається швидше пережити наслідки горя, принесеного війною на Донбасі. ■

Ворога слід знати в обличчя

Успішне виконання Державною прикордонною службою України завдань з оборони (охорони) державного кордону неможливе без відповідного знання планів супротивника, його тактики дій, а також структури та організації. Оскільки основним ворогом прикордонних підрозділів стали незаконні збройні формування, то мова піде про їх загальну характеристику і особливості утворення у прикордонних районах південного сходу України.

Михайло ПОЛЩУК,
кандидат психологічних наук,
доцент

СТРУКТУРА НЕЗАКОННИХ ЗБРОЙНИХ ФОРМУВАНЬ

Незаконні збройні формування (далі – НЗФ) – це воєнізовані організовані угруповання, що переслідують певні політичні, національно-сепаратистські, релігійні або кримінальні цілі, озброєні різноманітною зброєю. Вони не мають чіткої структури та єдиного управління, керуються авторитетними, політичними, військовими або кримінальними лідерами, ведуть для досягнення певних цілей озброєну боротьбу з органами державної влади між собою, а іноді й проти мирного населення.

У структурі НЗФ можна умовно виділити наступні складові: ватажок і один (декілька) його помічників, які виконують роль «штабу» (як правило, лідери з місцевих мешканців або кримінального середовища, а також серед них можуть бути підготовлені особи з числа колишніх військовослужбовців чи співробітників правоохоронних органів); група охорони ватажка, що постійно його супроводжує; група розвідки та мережа розвідників (останні можуть бути із місцевих мешканців і не входить безпосередньо у НЗФ); зв'язкові; група диверсій та терору; стрілки.

Можлива також наявність групи для вирішення питань забезпечення НЗФ озброєнням і технікою, боєприпасами, засобами зв'язку, харчами тощо. Імовірна присутність імпровізованої «служби безпеки», що виконує функції контролёрів, як наприклад у «ОМБр Призрак» під проводом Олексія Мозгового. Також у цьому сенсі широко відома діяльність Олександра Ходаковського – «міністра безпеки» самопроголошеної «ДНР».

Сучасний досвід України свідчить, що на певній території Луганської та Донецької областей під час виходу суспільно-політичної ситуації з-під контролю державної влади і правоохоронних органів спочатку утворилися розрізнені угруповання (загони) бойовиків чисельністю від кількох десятків осіб. Спершу різноманітна організація таких формувань доповнювалася неоднорідністю їх озброєння. Надалі з ускладненням суспільно-політичної обстановки та розвитком бойових дій у них з'явилися групова зброя, РПГ, ПЗРК, міномети, ствольна й реактивна артилерія, різноманітна бронетехніка, мінно-вибухові пристрої, сучасні засоби зв'язку, розвідки та спостереження.

З розвитком конфлікту та неприйняттям жорстких заходів з роззброєння цих загонів їхня чисельність значно збільшилася, відбулася централізація управління, з'явилися райони базування та утворилися військові арсенали, накопичилася важка зброя й бойова техніка.

На територіях із сильним сепаратистським рухом створення озброєних загонів відбувалося «легітимним» шляхом з точки зору керівництва самопроголошених незаконних державних утворень. Створювалися так звані «Луганська гвардія», «Народне ополчення Донбасу», «Армія Південного Сходу», «Російська православна армія», батальйони (бригади) «Витязь», «Русь», «Сомалі», «Призрак», «Восток», «Восход», «Леший», «Бетмен», «СССР», «Імені Святого Георгія», «Десантний Станічно-Луганський» «Оплот», «Кальміус», «Заря» тощо, які повною мірою також належать до НЗФ. У цьому випадку вони мають структуру типу військових частин і підрозділів: бригади, батальйони, роти та взводи.

Якщо є можливість і цьому сприяє бойова обстановка у структурі таких парамілітарних угруповань можуть бути представлені декілька родів військ – такі, як танкові війська, артилерія та ППО. Проте з початком активних наступальних дій з боку військових формувань і правоохоронних органів України НЗФ самі обмежують їх кількість. Важка техніка та озброєння зменшують маневреність бойовиків і прив'язують їх до баз постачання й ремонту.

На початковому етапі ескалації збройного конфлікту основним джерелом озброєння НЗФ було його захоплення у військових підрозділів і правоохоронних органів. Також відбувалося насильницьке заволодіння приватною зброєю у місцевого населення. Надалі з розвитком збройного конфлікту до НЗФ могли постачати озброєння та техніку симпатизуючі їм держави або злочинні угруповання, що спеціалізуються на торгівлі зброєю. У своїй масі НЗФ намагаються озброїтися тим же озброєнням, що й протидіючи їм державні структури з метою отримання можливості поповнювати боєприпаси за їх рахунок.

Комплектування НЗФ здійснюється особовим складом різних вікових категорій (в основному 20–50 років), ґрунтуючись на добровільному принципі. Водночас не виключається й примусова «мобілізація» чоловічого населення у певній місцевості. Примусово мобілізовані бойовики значно поступаються добровольцям у бойових якостях, морально-психологічній готовності до бойових дій з

військовими формуваннями та силами правопорядку.

У складі НЗФ значну частину особового складу можуть становити представники криміналітету. Тому бойові дії різних НЗФ супроводжуються пограбуваннями, мародерством та іншими насильницькими діями.

Загони бойовиків часто складаються за територіальним принципом. До них можуть входити мешканці одного населеного пункту (загони самооборони) чи району, області. Так, на початку ескалації збройного конфлікту формувалися «Луганська гвардія», «Народне ополчення Донбасу» та «Армія Південного Сходу». Їх дії, як правило, обмежуються територією певного регіону.

При організації служби у зоні безпеки по лінії розмежування з територією, підконтрольною НЗФ у Луганській та Донецькій областях необхідно враховувати вірогідність наявності осередків НЗФ на звільнених територіях. Ці групи можуть проявлятися при можливому початку наступальних дій з боку бойовиків. У такому випадку підпільні осередки НЗФ можуть розпочати скоєння різних терактів, диверсій або відкриті спроби збройних нападів на військові, правоохоронні та державні об'єкти. До таких осередків можуть належати особи з числа місцевого населення, які під час проведення силовими структурами України анти-терористичної операції «добробільно» відмовилися від участі у НЗФ та склали зброю. А також групи місцевого населення, які «співчували» НЗФ, мали сепаратистські настрої та відверто підтримували незаконні акції бойовиків, направлені на порушення територіальної цілісності України. Ці дві категорії населення при несприятливому для військових формувань і правоохоронних органів України розвитку бойової (оперативної) обстановки можуть поповнювати діючі загони бойовиків і брати участь у масштабних бойових діях або залучатися екстремістами для ведення розвідки чи дезінформації військових формувань і правоохоронних органів.

Також з інтересом НЗФ можуть діяти окремі особи з числа українських громадян у тому числі й із місцевих мешканців, які за певну грошову винагороду можуть надавати їм послуги військового та кримінального характеру. Так було під час артилерійського обстрілу Маріуполя 24 січня 2015 року, в результаті якого загинув 31 мирний мешканець та понад 100 осіб отримали поранення різного ступеня важкості. Згідно з даними СБУ було затримано мешканця Маріуполя за підозрою у співпраці з

НЗФ. За оперативною інформацією даний громадянин України виконував функції коректувальника вогню реактивних установок залпового вогню типу «Град», що обстрілювали місто з території, підконтрольної силам незаконного державного утворення – «ДНР».

Сучасний досвід українського Донбасу продемонстрував, що у лавах НЗФ перебувають найманці з числа так званих добровольців з різних регіонів Російської Федерації. Як правило, найманці є найбільш боєздатними та підготовленими бойовиками. Вони використовуються для виконання найскладніших завдань, що потребують високої кваліфікації військових спеціальностей, а також у якості військових радників та інструкторів для навчання особового складу НЗФ.

У деяких випадках найманці можуть складати основу загонів бойовиків, особливо там, де присутня більшість так званих добровольців з Російської Федерації. Також вони можуть об'єднуватися в окремі загони (групи) для виконання особливих бойових завдань, направлених на диверсійно-розвідувальні дії або скоєння терористичних актів.

Не дивлячись на те, що багато бойовиків проходило службу у Збройних Силах України, у Радянській армії, а дехто з них там і там, та знають основи військової справи, все одно на стадії централізації керівництва організовується їхня навчальна підготовка. Це обумовлено тим, що в умовах малої війни для ведення партизанських дій особовому складу НЗФ необхідні особливі навички та вміння.

Основними напрямками, за якими готуються бойовики, є: вогнева підготовка; диверсійна справа; виживання в особливих умовах; маскування; пропагандистська діяльність серед місцевого населення.

Військові інструктори надають бойовикам досить високу бойову та фахову підготовку.

ХАРАКТЕРИСТИКА ОСОБОВОГО СКЛАДУ НЕЗАКОННИХ ЗБРОЙНИХ ФОРМУВАНЬ

Особовий склад НЗФ на території Луганської та Донецької областей можна умовно розділити на три основні групи. До першої групи належать: іноземні найманці. Бойовики походять з різних країн і територій, здебільшого з Російської Федерації, Південної Осетії, Чечні, Білорусі та Придністров'я. Звичайним громадянам, особливо у Російській Федерації, ця іноземна присутність на південному сході України подається проросійськими ЗМІ як добровольці, які прибули заради великої ідеї. А вона полягає у вічній боротьбі з фашизмом та захисті російськомовних громадян за кордоном. Насправді ж мова йде про звичайні гроші. Хоча часто спостерігається явище, коли гроші додаються до ідеї.

У цьому сенсі показовою є група під проводом терориста, відомого як Ігор Гіркін (Стрільков). У квітні 2014 року бандя, очолювана ним, здійснила захоплення низки адміністративних будівель СБУ та МВС у м. Слов'янськ Донецької області. Їхня ідея полягала у захисті так званого «Русского мира» у рамках вічної боротьби із західною загрозою усьому руському. Основою загонів Ігоря Гіркина (Стрількова) були люди, яким принципово однаково на чий території воювати. Головне – ідея порятунку росіян за кордоном і не важливо від кого або від чого, тим паче, що такі ідеї можуть добре оплачуватися певними політичними та фінансовими колами України, а також низкою інших держав. Про це свідчить інформація про діяльність Ігоря Гіркина (Стрількова) на території АР Крим і наявність у його загонах різного роду маргінальних елементів. Такі особи не потрібні у своїй країні, здебільшого вони мають конфлікт із суспільством й тому намагаються поводити себе незалежно від загальноприйнятих суспільних норм та існуючого державного устрою. Ці люди пройшли війну

ВОЇНУ НА ЗАМІТКУ

у Придністров'ї, Югославії, Чечні, Абхазії, Південній Осетії тощо та мають неабиякий вишкіл і бойову підготовку. Це робить їх дуже небезпечними супротивниками для ЗСУ та правоохоронних органів.

Проте однією ідеєю багато досягти неможливо. Тому будь-який ідейний початок вимагає залучення додаткових людських, фінансових і матеріально-технічних ресурсів.

На деякий час проблему постачання людських ресурсів НЗФ тимчасово допомогли вирішити козаки «Всеукраїнського Війська Донського» під проводом отамана Миколи Козіцина. Прихід російських козаків на територію Луганської та Донецької областей пояснювався ідеєю про те, що тут давня історична земля російського донського козацтва. Козаків не цікавили ідеї створення «ДНР» та «ЛНР» чи Новоросії. Головним завданням отамана Миколи Козіцина було відродження земель «Всеукраїнського Війська Донського». Це завдання сучасне донське козацтво поставило перед собою ще на початку дев'яностих років минулого сторіччя. Зараз на території Російської Федерації у донських козацьких організацій є потужна підтримка з боку уряду, але далі простих заяв про встановлення державного устрою на колишніх територіях «Всеукраїнського Війська Донського» справа

безпосередньо межує з Україною є декілька частин і підрозділів, що комплектуються так званими призовниками-козаками, зокрема 205-а окрема мотострілецька козака бригада (м. Будьонівськ), 1-й мотострілецький батальйон 20-ої гвардійської окремої мотострілецької бригади (м. Волгоград), 247-й гвардійський десантно-штурмовий Кавказький козацький полк 7-ої десантно-штурмової дивізії (м. Ставрополь). Формально вони можуть допомагати своїм братам-козакам особовим складом, зброєю та бронетехнікою.

У червні 2014 року на кордоні з Російською Федерацією на ділянці Луганської області України неодноразово спостерігалися колони бронетехніки без розпізнавальних знаків. Прикордонні наряди та підрозділи Національної гвардії України неодноразово вступали з ними у бій. Під час огляду пошкодженої та залишеної бронетехніки з цих колон виявлялася технічна документація з печатками, що свідчили про факти її перебування на озброєнні частин саме Південного військового округу ЗС РФ.

Спочатку, виходячи із розвитку суспільно-політичної ситуації на південному-сході України, донські козаки підтримували існування незаконних державних утворень «Донецької» та «Луганської народних республік». Але з введенням

захисту «ЛНР» від «зовнішньої» навали каральних загонів київської влади».

Достатньо впливовим у ситуації з іноземними найманцями на південному сході України є так званий кавказький фактор. Найбільші етнічні групи з них – це чеченці та осетини. Для чеченського народу військова справа була одним із головних джерел доходу протягом сторіч. Кардинально ситуація змінилася тільки під час панування у їх регіоні радянської влади. Після її зміни у Чечні знову з'явилися озброєні загони, тільки тепер з кримінальним забарвленням. Вони стали на захист кримінальних інтересів окремих мафіозних структур, які, врешті-решт, були задіяні у ході війни проти ЗС РФ. З приходом до влади у Чечні Р. Кадірова та силового перерозподілу сфер впливу такі структури були знищені, або перейшли під його вплив. Певна кількість осіб, лояльних до Р. Кадірова, з бойовим і кримінальним минулим перейшла на службу до МВС Республіки Чечні, або до військових підрозділів Російської Федерації на Північному Кавказі. Проте багатьом бойовикам довелося шукати себе у мирному житті. Для осіб, які брали активну участь у двох чеченських війнах та в подіях у Південній Осетії проти Грузії, це виявилось проблематичним. У зв'язку з військовими подіями на

Донбасу серед мешканців багато таких, хто не сприйняв відомі події у Києві на Майдані Незалежності та Революцію гідності. У їхньому усвідомленні законною владою залишаються президент-утікач Віктор Янукович та його оточення. Визнавати нову українську владу вони принципово не бажають. До цього долучилася тотальна антиукраїнська пропаганда місцевих і російських ЗМІ. Після оголошення новим українським урядом антитерористичної операції та залученням до неї Збройних Сил у таких місцевих громадян з'явилася явне озлоблення до центральної влади. Особисто злоба є потужною рушійною силою у військовому спротиві, тому недооцінювати таких осіб не варто.

У «ДНР» більшість місцевих мешканців явно налякана своїм розграбованим становищем і невпевненістю у завтрашньому дні. Ось цей стан страху і не дає можливості тамтешнім сепаратистським лідерам зібрати достатню кількість особового складу для своєї запланованої «армії». Одна справа, якщо просто підтримувати сепаратистські ідеї на словах, а зовсім інша – особисто братися до зброї та йти у бій. Однак серед них є ідейні, котрі хочуть відчувати, що можуть якось впливати на події, що відбуваються. У таких умовах екстремісти й вирішили вдатися до насильницької мобілізації місцевого населення. Для цього у містах Донбасу та прикордонних селах чоловіків насильно залучають до НЗФ під гаслом «захисту рідної землі».

Що ж до так званої «Луганської народної республіки», то її НЗФ складаються переважно з місцевих добровольців. По-перше, вони відчують реальну підтримку Російської Федерації, а тому не бояться, що українська влада повернеться й притягне їх до кримінальної відповідальності. По-друге, за попередньою інформацією, за участь у цих «збройних силах» платять винагороду 300 – 500 доларів США, що для регіону, в якому панує тотальне безробіття, є чималою сумою. Приблизно така ж грошова винагорода і в «армії» «ДНР», але, на відміну від луганчан, у донецьких сепаратистів залишилася стара «партизанська» організація. Дисципліна тримається лише на особистому авторитеті ватажків.

Разом з простими громадянами до НЗФ залучаються й колишні правоохоронці. Зокрема, відома ситуація зі співробітниками МВС та СБУ в Донецьку та Горлівці. Існують повідомлення і про наявність на територіях Донецької та Луганської областей колишніх співробітників правоохоронних органів АР Крим.

Зараз у умовах війни та безладдя на захоплених територіях колишні співробітники правоохоронних органів створюють в інтересах сепаратистів підрозділи розвідки та контррозвідки. Їхнє завдання – знаходити та захоплювати громадських активістів та усіх інших невдоволених сепаратистською владою, а також забирати майно для продовження «боротьби за волю». Тобто, здійснювати відверте пограбування невдоволеного сепаратистами населення, зокрема місцевих підприємців.

Місцеві злочинні угруповання (з числа громадян України) також не залишилися осторонь. Спостерігається створення з їхнього боку різних загонів, діяльність яких супроводжується як активними бойовими діями проти українських військ, так і протиправною діяльністю проти місцевого населення.

Як свідчить досвід війн на Кавказі, Придністров'ї та Югославії діяльність загонів, сформованих з мобілізованих місцевих мешканців та криміналу, при активізації збройних сил і правоохоронних органів держави, закінчується масовим дезертирством. Але спочатку такі НЗФ несуть великі людські втрати, що не зупиняє місцевих лідерів сепаратизму, а тільки посилює з їхнього боку тотальну пропаганду злочинів центральної влади проти свого народу.

У даній ситуації українським військовим і правоохоронцям необхідно повернути довіру місцевих громадян на звільнених від терористів територіях. Для цього необхідна постійна відповідна роз'яснювальна робота серед місцевого населення, а під час бойових дій потрібно діяти вкрай обережно та осмислено, щоб найменше нашкодити мирним громадянам.

До третьої групи складу НЗФ належать військовослужбовці збройних сил Російської Федерації. Їхні завдання: керувати процесом організації бойових загонів бойовиків, а в особливих випадках – керувати їхніми діями; організувати поставки бойовикам озброєння та техніки; забезпечувати бойові дії НЗФ військовим зв'язком та вести військову, радіо- та радіотехнічну розвідку й радіоелектронну боротьбу; здійснювати розвідувально-диверсійні заходи.

Військовослужбовці Збройних Сил Російської Федерації можуть залучатися до виконання особливо складних і відповідальних завдань, що потребують спеціальних професійних знань та використання складної бойової техніки. Зокрема, самохідний зенітно-ракетний комплекс типу «Бук-М1», застосований 17 липня 2014 року для збиття малайзійського авіалайнера Боїнг-777 у повітряному просторі України над Донецькою областю. За попередніми даними керував цим комплексом екіпаж із військовослужбовців збройних сил Російської Федерації.

У другій половині січня 2015 року підрозділи збройних сил Російської Федерації використовувалися для вогневої та силової підтримки наступальних дій НЗФ «Донецької народної республіки». Про це свідчать бойові дії у районах населених пунктів Дебальцеве, Вуглегірськ, Авдіївка, Горлівка, Щастя, Попасна, Піски тощо.

Також до складу НЗФ можуть входити співробітники так званих воєнних компаній із Російської Федерації, зокрема компанії «РСБ-Груп», яка спеціалізується на охоронній і розвідувальній діяльності, а також інформаційно-аналітичному забезпеченні. Фахівці цієї компанії неодноразово виконували завдання різного характеру та ступеня складності у гарячих точках світу. Тому не виключена вірогідність їхнього перебування й на південному сході України.

Продовження
у наступному номері

не пішла. Російський уряд так і не надав козацьким організаціям статусу державних. Все продовжує залишатися на рівні громадських і напіввольових організацій.

З анексією Криму Росією у козацьких колах сучасного «Всеукраїнського Війська Донського» виникла ідея зробити щось подібне й на територіях Луганської та Донецької областей України. Виправдати це було відносно легко тому, що у зазначених областях існували різні козацькі організації проросійського типу. Так почалося просування ідеї із захисту братів-козаків на Україні. З цим гаслом і під російськими прапорами угрупованню російських донських козаків вдалося взяти під контроль українські міста Антрацит, Красний Луч, Алчевськ, Северодонецьк, Свердловськ тощо.

У Російській Федерації у козаків є достатньо потужні людські та матеріально-технічні ресурси. Крім того, у Південному військовому окрузі ЗС РФ, що

у дію мирного плану Президента України між козаками та керівництвом незаконної «ЛНР» посилюється розбіжності у поглядах на подальший територіальний устрій захопленого регіону. Це призвело до збройних сутичок між козаками отамана Миколи Козіцина та НЗФ «Луганської народної республіки». Урешті-решт, отаман «Всеукраїнського Війська Донського» був змушений покинути територію України. Не дивлячись на це, на території Луганської області залишилися різні козацькі загони, які продовжують діяти на свій власний розсуд. Часто російські донські козаки об'єднуються із загонами місцевих козаків формувань та діють спільно. Свої дії вони пояснюють забезпеченням громадської безпеки у регіоні, але в основному такі дії супроводжуються грабунками та мародерством стосовно місцевого населення. З їхнього боку такі протиправні дії проти населення пояснюються «вимушеними заходами» на користь підтримання ідеї

Донбасу у них з'явилася можливість повернути втрачені позиції у кримінальному світі шляхом силового перерозподілу сфер впливу на нових територіях.

Що стосується осетинських груп у НЗФ, то це люди, які особисто підтримували Ігоря Гіркіна (Стрількова) ще з часів війни у Південній Осетії проти Грузії 2008 року. Відома інформація про його можливу участь у тих бойових діях. Крім того, після переходу Південної Осетії під протекторат Російської Федерації серед багатьох осетинів почали посилюватися проросійські настрої.

До другої групи складу НЗФ належать українські громадяни з числа мешканців Луганської та Донецької областей. У лідерів місцевого сепаратизму виникла ідея щодо створення своєї повноцінної «армії», а здійснити це виключно за рахунок одних найманців неможливо. Тому кількісно антиукраїнські збройні формування мають поповнюватися місцевими грома-

ВІД ЩИРОГО СЕРЦЯ!

Рада та актив громадської організації «Ветеран кордону» Одеського прикордонного загону щиро та сердечно вітають ветеранів-ювілярів: старшого прапорщика запасу **Анатолія КУПРІЯНОВА** з 60-річчям, майора запасу **Володимира СОКОЛОВСЬКОГО** і старшого прапорщика **Сергія КИРИЛЮКА** з 55-річчям, а також іменинників квітня: полковника запасу **Валерія СЕЛІВЬОРСТОВА**; підполковників запасу – **Михайла СЕГЛЯНИКА**, **Аркадія КРАВЧЕНКА**, **Володимира НАУМЦЕВА**, **Володимира БАТРАКОВА**; майора запасу **Анатолія ЗІМЕНКА**; капітана запасу **Віктора ТРОХИМЧУКА**; старших прапорщиків запасу – **Миколу ВЕРБИЦЬКОГО**, **Василя КУЗЬМИЦЬКОГО**, **Андрія ЛАТЮКА**, **Юрія НОВИКОВА**, **Сергія АЛЕКСЄЄВА**, **Олега НЕВОЛЮ**, **Володимира НЕСТЕРЕНКА**; прапорщика запасу **Олену ГОРЯЙНОВУ**. Бажаємо міцного здоров'я, чистого неба над головою та сімейного благополуччя!

Персонал Головного центру зв'язку, автоматизації та захисту інформації щиро вітає з народженням донечки **Надію** та **Дениса РАДЬКОВИЧІВ**. Нещодавно молодята відсвяткували річницю прибуття до м. Києва з АР Крим з метою подальшого проходження служби на материковій частині країни. Вже тут вони відсвяткували своє весілля, а наразі святкують і народження донечки.

*Хай росте здоровим ваше немовлятко,
Хай його охороняють з неба ангелятка,
Хай Господь зішле дитині добру долю,
Здоров'я міцного,
Сонечка ясного!
Хай росте всім нам на втіху,
В домі буде море сміху!
Щоб зубки скоро вилізали,
Рідним спати не заважали,
Щоб ангели кружляли
Від усіх бід охороняли!*

З повагою колеги та друзі

БЛАГОУСТРІЙ

Прикордонна толока

За давнім українським звичаєм за тиждень до Свята Воскресіння Христового кожен поважуючий себе ґазда починає наводити ідеальний лад у своєму обійсті. У свою чергу працівники органів державної влади, місцевого самоврядування, підприємств і організацій долучаються до озеленення та благоустрою своїх робочих місць і прилеглих до них територій. Отож і колективи Окремої комендатури охорони і забезпечення, а також Мобільного прикордонного загону як справжні господарники не могли залишитися осторонь цього важливого суспільного заходу.

Андрій ГЕРАСИМКІВ,
фото Валерія ОЛІЙНИКА

Оскільки на балансі даних органів Державної прикордонної служби перебуває ціла низка військових містечок, роботи тут були організовані досить масштабно. Зокрема, в головному корпусі Адміністрації Держприкордонслужби по вул. Володимирській, 26 прикордонники взялися за благоустрій фасаду будівлі, побілку дерев, фарбування бордюрів і каналізаційних люків, приведення до належного стану газонів. У приміщенні їдальні, коридорах, сходових клітках і місцях загального користування відбулося генеральне прибирання. Не забули «зелені кашкети» і про символ мужності охоронців рубежу –

пам'ятник «Захисникам кордонів Вітчизни», що у столичному парку «Перемога».

Поблизу будівлі АДПСУ-2 по вул. Ялтинська, 11 відбулася санітарна очистка території лісопаркової зони, прилеглої до зовнішнього огороження території, обкопування зелених насаджень, упорядкування квітників, побілка стовбурів фруктових дерев і санітарна очистка внутрішньої території.

У прикордонно-представницькому комплексі «Пуша-Водилія» охоронці рубежу зайнялися ремонтом зовнішньої огорожі, прибиранням території поблизу офісу, житлових помешкань, котельні, фарбуванням бордюрів, а також упорядкуванням газонів і зелених насаджень.

А ось на територіях військових містечок у Бортниках і по вул. Васильченка персонал Окремої комендатури охорони і забезпечення зосередив свої зусилля на санітарній очистці прилеглої території, прибиранні будинків, у яких проживають сім'ї прикордонників, утриманні в належному стані дитячих і спортивних майданчиків, благоустрою клумб і газонів, побілки бордюрів та парканів, обкопуванні дерев й зелених насаджень.

Таким чином після зимового періоду всі військові містечка Окремої комендатури охорони і забезпечення та Мобільного прикордонного загону приведені до належного стану. Уся інфраструктура відновлена та готова до проведення загальнодержавних і міських заходів, присвячених Святу Воскресіння Христового, Дню Перемоги, а також Дню прикордонника. ■

ТРАДИЦІЇ

«Я писанку казкову розмалюю...»

У Національному заповіднику «Софія Київська» відкрився «IV Всеукраїнський фестиваль писанок 2015», який триватиме до 19 квітня.

Ольга МЕЛЬНИК

Цьогорічною родзинкою фесту стала встановлена на Софійській площі шести-метрова писанка-ілюмінація, для якої використали 19 тисяч світлодіодів. Однак це ще не все: всередині писанки розміщена ще одна, двометрова, виготовлена з трьох тисяч живих троянд. Чудова великодня інсталяція вмикається щодня о 19:00 та сяє вогниками аж до ранку. Поряд з нею – ярмаркові будиночки та зона дитячих розваг з потягом і каруселями.

«Фестиваль ми організували для тих, хто любить і шанує українські традиції. Це сімейне свято, а ми, українці, – одна велика дружна сім'я», – розповідає засновник проекту Folk Ukraine Ігор Добруцький. За його словами, на нинішньому святі презентовано близько 50 тисяч писанок з усіх регіонів країни.

У рамках заходу облаштовано величезний «арт-простір», де народні майстри та флористи-дизайнери проводять майстер-класи з писанкарства, створення композицій з квітів, а також оформлення пасхальних кошиків. Усі бажаючі можуть взяти участь у конкурсах: «Народна писанка», «Паска», «Пісенька від майстра» тощо.

На території заповідника у трьох величезних наметах розмістилася виставка-вернісаж, поряд – 70-метрова галерея писанок, над якими працювали майстри з усієї України. На кожній із писанок – зображення жінки, що доповнюється орнаментом, характерним для певного регіону.

Таким чином, за задумом організаторів, усі десять тисяч елементів об'єднані образом української Богині-Берегині.

У зоні Митрополичого саду – панно з писанок і квіткові композиції, а над головами відвідувачів встановлено унікальні двометрові люстри, для виготовлення кожної з яких використано понад сім тисяч писанок. Гостям фестивалю також пропонують пройти «Тунелем бажань» – 20-метровим коридором, звичайно ж, прикрашеним писанками.

У будинку, де раніше розташовувалася резиденція святого Миколая (Брама Заборовського), відкрилася окрема виставка писанок, створених відомими майстрами, на якій також представлені ексклюзивні зібрання колекціонерів.

Для найменших відвідувачів облаштували незвичайний дитячий майданчик: на вулиці з тюків сіна та соломи створили лабіринт і встановили карусельки.

До речі, відвідувачі можуть не лише подивитися унікальні витвори мистецтва, а й продегустувати пасхальну випічку, довідатися про унікальні рецепти пасок, а також взяти участь у конкурсі на кращу паску України, яку обиратиме дитяче журі. ■

ПРО ПРИСВОЄННЯ ВІЙСЬКОВИХ ЗВАНЬ

від 30 березня 2015 року №258-ос по 130 головному центру зв'язку, автоматизації та захисту інформації Державної прикордонної служби України
майор
капітану **ЯКОВЦЮ Сергію Васильовичу** по Східному регіональному управлінню Державної прикордонної служби України

капітан 2 рангу
підполковнику **НЕСТЕРЕНКУ Олександровичу**

від 1 квітня 2015 року №265-ос по Східному регіональному управлінню ДПСУ
полковник
підполковнику **ГАВЛЮКУ Олександровичу**

Управління кадрів АДПСУ

СЛУЖБА РОЗШУКУ ДІТЕЙ
Магнолії-ТВ

Віка Маслій

Закарпатська область.

Допоможіть знайти 16-річну Віку Маслій!

Віка – мешканка села Високопілья Валківського району Харківської області. За обставинами, Віку тимчасово помістили у притулок для дітей, що знаходиться в смт. Батьово Берегівського району

Закарпатської області.

1 березня 2015 року дівчина пішла з притулку у невідомому напрямку та більше її ніхто не бачив.

Прикмети дитини: середньої статури, коротке каштанове волосся, повні губи.

116000

Дзвінки з усіх мобільних телефонів **БЕЗКОШТОВНІ**

www.detipoisk.com

Засновник:
Адміністрація
Державної
прикордонної
служби України

Видається
з липня 1943 року

**ПРИКОРДОННИК
УКРАЇНИ**

Свідоцтво про реєстрацію:
КВ № 8071 (28.10.2003 р.)
Передплатний індекс:

61023

Головний редактор
Олег БОЙКО

Заступник
головного редактора
Костянтин ПЯСЦЬКИЙ

Черговий по номеру
Валентина ЛАЗАРЧУК

Тижневик надруковано у друкарні ТОВ «Мега-Поліграф»

Адреса: м. Київ, вул. М. Вовчка, 12/14. Тел.: 581-68-15

Замовлення: 40693
Наклад: 5100 прим.

З питань розміщення реклами на шпальтах газети звертатися у відділ реклами та договірної роботи Інформагентства Держприкордонслужби України за тел.: (044) 566-43-30

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних назв та інших відомостей несуть автори публікацій, а рекламної інформації – рекламодавець. Редакція не листується з читачами. Редакція може не поділяти точку зору автора. Рукописи не повертаються і не рецензуються. Редакція залишає за собою право редагувати матеріали. При використанні наших публікацій посилання на газету обов'язкове.

Наша адреса:
02099, м. Київ,
вул. Ялтинська, 11

Тел./факс:
566-43-30 (багатоканальний)
239-85-73, 239-85-77

E-mail: redactor@pvu.gov.ua
kordo@ukr.net